

Kijkpunten: Jacobswoude

1. Monument verdwenen Jacobswoude

Dit monument herinnert aan het dorp Jacobswoude, dat hier heeft gestaan. 1500 jaar geleden was dit gebied een verweerd hoogveen en lag ongeveer 5 m. boven NAP. In 985 kreeg de Graaf van Holland zeggenschap over dit rauwe veengebied en hij besloot afgepaalde stukken veengrond, onder duidelijke afspraken, ter ontginning aan te bieden. De allereerste ontginning werd later Jacobswoude, maar dit gebied werd ook wel Esselijckerwoude genoemd.

Een probleem bij de ontginning van veen is, dat door bewerking van het veen de bodem inklinkt. Rond 1500 was er zoveel veen verdwenen, dat het land ongeveer op NAP niveau lag. De afwatering werd een probleem en het land werd zo drassig dat veeteelt onmogelijk werd. Daarnaast was er grote behoefte aan turf. Turfsteken was vele malen lucratiever dan ploeteren met vee op een drassig land.

Jacobswoude werd langzamerhand een dorp waar je beter niet kon wonen. Het was als een eiland in één grote plas overgebleven. Steeds meer dorpingen verhuisden naar de oevers van de Woudwetering. In de tweede helft van de 16e eeuw vond er een complete dorpsverhuizing plaats. Rond 1590 werd er een kerk aan de Wetering gebouwd. De kerk van Jacobswoude werd afgebroken. De stenen werden gebruikt als fundering voor de nieuwe kerk. De toren en het kerkhof verdwenen 150 jaar later.

In 1882 werd Otto Cornelis van Hemessen veldwachter in Woubrugge. Hij had grote interesse in geschiedenis, speciaal in die van het dorp waar hij woonde. Zoekend in bibliotheken en archieven ontrafelde hij de geschiedenis van de gemeente Woubrugge. Tijdens de feestelijke viering van Nederland als onafhankelijk soeverein vorstendom in 1913, werd dit monument ter nagedachtenis aan dit feit en het verdwenen dorp Jacobswoude op initiatief van veldwachter Hemessen onthuld. In 1916 werd een stenen bank geplaatst met daarin een grafzerk van de oude kerk, ter herinnering aan de Jacobskerk.

1747 was het officiële sterftejaar van Jacobswoude. In 1936 werd het monument de eerste keer gerestaureerd en verplaatst. In 2018 is het monument opgeknapt en opnieuw onthuld.

2. Sarcofaag naast de hervormde kerk in Woubrugge

In 1743 werd, na drooglegging van het meer, op de plek waar eens de kerk van Jacobswoude had gestaan, een roodstenen sarcofaag opgegraven. Deze bevindt zich naast de kerk van Woubrugge.

3. Museum van Hemessen in Woubrugge

In het Museum van Hemessen wordt nog een opgegraven kloostermop van de verdwenen 13e eeuwse kerk van Jakobswoude bewaard.

versie 1.0 december 2018

www.geografischwandelen.nl